

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.
Pe jumătate de an 25 „		
Pe un pătrar de an 12 1/2 „		
Un număr 1 Leu.		
Pentru străinătate pe un an 80 Lei.		

Câteva idei în legătură cu problema catehizațiunii.

(ip.) Ceeace fără îndoială trebuie mai mult să ne preocupe în fața noului an școlar pe noi ca biserică, este problema catehizațiunii în școlile de toate categoriile. Și dacă în cadrele unui articol de fond am îndrăznit să punem această problemă, n'avem pretenția de a o discuta per longum et latum, ci de a espune pur și simplu câteva din ideile ce ne preocupă în legătură cu această problemă, idei câștigate din rapoartele ce ne-au sosit și din experiența unui an școlar. Facem acest lucru din două motive: întâi, fiindcă dorim ca educația generațiilor noastre să aibe la bază o *adeverată cultură*, iar aceasta nu ne-o putem înehipui fără o sinceră și adânsă credință în Dumnezeu și al doilea, fiindcă avem datoria să cercetăm trecutul, să vedem ce-a fost bun și ce-a fost rău întrânsul în legătură cu această problemă, și răul să-l eliminăm iar binele să-l întărim.

Așa cum se prezintă azi în școlile primare problema catehizațiunii, ea par a fi pusă pe bază solidă. Sunt nu-i vorbă și aici greșeli pe cari trebuie să le combatem cu toată energia. În unele locuri nu preotul catehizează, ci învățătorul, deși datorința aceasta aparține preotului. Este o greșeală ce se comite față de sufletul odraslelor noastre, o greșeală de care trebuie să ne dăm seama și să grijim ca ea să nu mai obvină. Nu doar pentru că n'am aprecia și munca învățătorului în această privință ci, fiindcă însăși natura studiului religiunii pretinde, ca el să fie propus de oameni cu pregătire specială, adecă de preoți. Avem apoi cunoștiința, că în unele locuri se omite ducerea la biserică în Dumineci și sărbători a elevilor, uitându-se cu desăvârșire, că și aceasta este un mijloc foarte eficace pentru promovarea educației lor religioase. Nu vom motiva-o aceasta cu bucuria pe care o simt părinții când își văd copiii mer-

gând la biserică și cântând — deși cât de mult cimentează și numai acest moment viața religioasă! — ci cu acel principiu pedagogic, că impresiile din copilărie sunt cele mai puternice și rămân pentru viața întreagă. Dacă avem grija să infiltrăm adânc încă în sufletele copiilor sentimentele religioase vom pune vieții lor o bază puternică, pe care n'o va mai putea clătina nimeni.

Nu ne-am achitat însă întreaga datorie față de educația religioasă a elevilor, ducându-i pur și simplu la biserică, ci va trebui să căutăm a-i face să și simtă sublimitatea credinței în Dumnezeu și fericirea de care e cuprins creștinul când își concentrează gândurile asupra Tatălui ceresc. Va trebui să căutăm a le și explica anumite momente din serviciul divin, să-i învățăm cum să se roage cu credință, cum se aducă jertfa lui Dumnezeu din toată inima și din tot sufletul, cum să stea în biserică cu frică și cu cutremur, cum să asculte cuvântul lui Dumnezeu și cum să-l înțeleagă. Și pentru ca educația în privința aceasta să fie completă în biserică, va trebui să dăm elevilor un rol activ și anume ca cântăreți, fiindcă aceasta îi face și pe copii mai mulțumiți, mai conștiinți de sine și credincioșilor din biserică le face multă bucurie, mai ales când copiii cântă bine. Și ei cântă totdeauna bine, când ne-dăm silința cu ei! Nu trebuie să uităm, că prin o *cultivă* are sistematică a cântărilor bisericești și religioase nu se cultivă numai sentimentul religios, ci și cel estetic, care la noi e cam neglijat.

* * *

Nu tot așa de simplă ne apare această problemă în școlile secundare, în licee în școlile normale și mai ales în acestea din urmă. Și aceasta din motivul, fiindcă dintre toate școlile noastre, cea mai chemată să pună temelie solidă instrucțiunii și educațiunii tinerimei române, este școala normală. Ea are da-

toria să dea societății pe acei conducători, cari să se simtă obligați a lucra la răspândirea și întărirea moralului și a virtuților creștinești în mijlocul neamului nostru. Prin toate obiectele de studiu, dar mai ales prin studiul religiei tinde școala la atingerea acestui scop educativ. Învățământul religios este chemat, mai mult ca oricare altul să formeze caractere întregi, să înobileze viața omului, îmbogățindu-i cuprinsul și fixând tendințelor omenești scopurile cele mai ideale.

Și ca să ajungem la acest rezultat trebuie să facem unele modificări în felul cum se propune astăzi religia în școlile acestea. N'avem decât să privim în jur și vom constata, că mulți dintre absolvenții acestor școli sunt foarte slab pregătiți sufletește și din punct de vedere social și moral cele mai periculoase răătăcirii pun stăpânire pe sufletul lor neînarmat îndeajuns cu armele credinței creștinești. Atribuim aceasta și mulțimei de lipsuri și inconveniente, cari zădărnicesc munca rodnică a catihetului, dar între altele și fără a jigni susceptibilități personale, trebuie s'o atribuim și faptului, că mulți dintre profesorii de religie nu au încă abilitatea și rutina necesară pentru a-și îndeplini cu succes înalta lor chemare.

O activitate rodnică pe terenul învățământului religios presupune pe lângă o temeinică și vastă cultură teologică, și o cultură pedagogică — teoretică și practică. Și tocmai aceasta este — s'o recunoaștem — ce lipsește multora dintre catiheții noștri. Neorientarea în metodică învățământului religios se resfrânge însă într'un mod de tot păgubitor asupra întregii activități didactice. Nu este permis ca profesorul de religie să rămână nepăsător, dacă elevii au priceput sau asimilat cele predate și să meargă înainte cu materialul necăutând să lărgească și să adâncească cunoștințele vechi, căci prin aceasta se nesocotesc normele consfințite ale psihologiei și pedagogiei și se renunță astfel — conștient sau inconștient, la cele mai minunate mijloace indicate de știința pedagogiei moderne. Unii dintre catiheți practică apoi cu predilecție metoda prelegerilor academice cu lipsa ei de intuiție, de pregătire, de sistematizare și aplicare. Este greșit, fiindcă în felul acesta se încadrează în măsură neadmisibilă puterea memoriei, prin ceea ce se împiedecă meditarea și pătrunderea, lucrarea proprie, a sufletului elevului. Procedul, de a da ex cathedra noțiunile, la cari intuiția n'a contribuit cu materialul său indispensabil, duce la superficialitate și slăbește influința educativă a învățământului.

În special greșala aceasta din urmă este aproape generală. Catiheții în dorința de a da

cât mai multe cunoștințe de religie, pierd căderea cea dreaptă și bat câmpii filosofiei. Principiile revelației divine, adevărurile infalibile, idealurile cele sublimale ale moralei, cari ar trebui căutate în creațiunile mântuitoare ale bisericii vii, în actele de iubire creștinească, în toate minunile divine din preajma noastră ei le înfățișează în predarea lor ca abstracțiuni rigide și fără viață. La dogmatică bunăoară în loc să se dea școlărilor o cunoștință mai temeinică a dogmelor fundamentale, în loc să se dea, sub forme simple și ușoare sublimale adevăruri de credință se debutează cu explicări speculative și polemici teologice. Asemenea și la teologia morală, unde în loc să se pregătească elevul mai stăruitor pentru lupta cu relele lumii acesteia, să i-se pună înainte mărețele icoane ale desăvârșirii morale, să i-se arate binecuvântarea unei vieți curate, — se caută să i-se dovedească științificește înalte teze teologice. La Istoria bisericească nu se stăruie îndeajuns și cu destulă inimă asupra însemnătății estraordinar de mari, morale, culturale și sociale, ce a avut-o biserica română în sânul poporului român. Foarte puțini au darul să entusiasmeze pe școlari pentru biserica strămoșească, să-i întărească în hotărârea de a lucra și a se sacrifica pentru dânsa. Cei mai mulți, având tonul rece și autoritar se fac a uita, că numai ceea ce însufletește pe elev, ceea ce câștigă cu iubire și interes, poate să-i determine voința și acțiunea. — Ce se mai zicem despre Catehism, care în felul cum se predă azi pare tinerilor apatic.

În vederea tuturor acestor neajunsuri — trebuie să recunoaștem, că dacă pretindem, ca studiul religiei, să aibe o situație centrală între celelalte obiecte de studiu, urmează ca și cei ce predau acest studiu să fie la înălțime. Adevărați părinți și educatori, ei să știe cum să conducă pe cei încredințați creșterii-lor spre o deplină vrednicie omenească. Ei vor căuta să participe la întreagă lucrarea didactică a școlii în rând cu toți colegii și cu toți factorii activi în învățământ, vor căuta să stabilească relațiile și punctele de legătură ale învățământului religios cu toate celelalte obiecte de studiu, vor căuta să vegheze, ca toate îndemmurile ce se dau și toate cunoștințele ce se împărtășesc, să fie îndrumate în direcția unei concepții creștine unitare. Verbalismul mecanic și sarbăd, precum și felul de predare în contrarietate cu legile și principiile pedagogice moderne va trebui să înceteze, căci numai așa vom putea ridica acest învățământ la locul ce-i compete și la nivelul, la care ne place să-l vedem întotdeauna.

Moartea unui preot † Dimitrie Nistor.

Joi în 13/26 Iulie a. c. a adormit în Domnul preotul Dimitrie Nistor din Petroasa, tractul Făget, în frumoasa etate de 70 ani; iar Sâmbătă în 15/28 Iulie a. c. a fost așezat spre vecinică odihnă în „progadia”, ce încunjoară biserica de lemn a numitei comune.

Adormitul în Domnul, născut la 9 Martie 1853 în comuna Tisa, tractul Dobra, Arhidieceză, după un serviciu învățătoresc de 8 ani, a fost împărțășit cu s. taină a preoției în anul 1879, servind din cei 44 ani de preoție, 27 ani în comuna Glodghilești, tractul Ilia, iar 17 ani în comuna Petroasa, tractul Făget.

A fost un preot din vremea veche, aparținând generației de preoți, deja în apuneră. Nu a avut studii multe, — dar ca și toți contimporanii săi, — multă credință în Dumnezeu, dragoste curată și ferbinte pentru biserica Domnului și pentru turma, pe care a păstorit-o.

A iubit mult „Casa Domnului”, dregând și refăcând din sărăcia satelor noastre din acea regiune și din darurile dobândite prin colectele, întreprinse cu multă trudă de către însuș răposatul preot, — modestele dar atât de pitoreștile bisericuțe de lemn, — măturii duioase ale trecutului nostru amar și vitreg, — înzestrându-le cu toate cele necesare, clopote, icoane, prapori, vase, ornate și cărți, în special cărți, pentru cari avea o nobilă slăbiciune. Cărțile vechi le-a adunat, ridicându-le din colbul podurilor uitate, unde erau trecute de bătrânii preoți, dieci și cantori. Le-a legat apoi și așezat în dulapuri, pentru a fi martori ai trecutului nostru și pentru a mai fi întrebuițate de către cei ce mai știu descifra vechile slove, astăzi aproape dispărute. A agonisit edițiile noi ale tuturor cărților bisericesti punându-le la îndemâna tinerei generații de săteni.

Dacă a iubit biserica, nu mai puțin a iubit poporul, din sânul căruia a ieșit. Era un părinte, un adevărat părinte: bun, sfătuitor, blând și îndrumător spre bine. Nu supăra pe nimenea, ci mai vărtos ajuta, povățuia, aplană vrajba și certurile, aruncând sămânța bunei înțelegeri.

Și dacă la groapă, în tristul convoi, a fost însoțit de tot satul: bătrâni și tineri, fiind plâns cu adevărat de către toți cu lacrimi ferbinți și sincere, e pentru că răposatul a fost un adevărat părinte, iar luminițele aprinse, ce ardeau în mâinile tuturor, întru chip au legătura dragostei dintre ei, cel dus pentru totdeauna și dintre ei, rămași acuma orfani.

Venerabilul Domn protopop al Făgetului, Sebastian Olariu, i-a dat cinstea cuvenită, delegând pentru a-l însoți în calea cea mai depe urmă și pentru a face sfintele slujbe ale înmormântării pe preoții Filimon Titelu din Curte, Teodor Băianțu din Românești, Serafin Băian din Margina și Ioan Fărăș din Homoșdia. Din tractul Dobrei a participat la slujbe părintele Partenie Stoica din Baștea. Serviciul de cantor l-a purtat dl Simeon Ionașiu, distinsul învățător din Margina.

Serviciul dumnezeiesc al înmormântării, cu rugăciunile și cântările lui pururea frumoase, predat cu multă evlavie și demnitate, a făcut mare impresie asupra poporului, iar cuvântările sincere, alese și duioase ale părinților F. Titelu și T. Băianțu, au stors lacrimi de durere.

Dormi în pace, cucernic preot, slugă credincioasă a Domnului, căci ai luptat lupta cea bună, pentru care vei avea multă răsplătire dela Dumnezeu.

Dormi în pace!

* *

Serbările dela Mehadia. Cercul religios — Adunarea Astei — etc.

În Mehadia s'au aranjat până acuma multe serbări succese, dar constatăm că serbarea dela 3 Aug. n. a fost cea mai reușită sub toate raporturile.

Serviciul divin a fost oficiat de preoții Gh. Tătucu, Zah. Popovici, Const. Dure, Mih. Costescu, Zah. Grozăvescu, Vasile Uzonescu și Glig. Popovici. Răspunsurile liturgice le-a dat corul de țărance a „Soc. Ort.” de sub conducerea lui Gruia Cinghița. Predica a fost rostită de către președ. cercului religios Gh. Tătucu. A vorbit despre Șaguna, scoțând în evidență marile merite ale acestui om providențial îndeosebi pe teren bisericesc. Publicul numeros a urmărit cu interes expunerea clară a predicatorului.

Cler și popor au purces cu procesiunea până la fântână, făcându-se rugăciuni fierbinți pentru ploaie.

Mulțimea oaspeților sosiți de pe teritoriul plasei noastre au sosit dinspre Orșova (47 persoane), cari în parte au luat masa în familii, în parte la masa comună (peste 60 persoane), unde nu au lipsit toasturile.

Sala mare a școlii primare a fost prea puțin încăpătoare, unde publicul s'a adunat să asiste mai întâi la serbarea micuților dela grădina de copii dată în cinstea oaspeților.

Copilașii execută cu multă măiestrie programul lor în admirația generală a publicului entuziasmat.

Calde manifestări la adresa lor și în special la adresa dșoarei Dimitriu, conducătoarea măeștră a acestei școli.

La ora 4 se deschide prima adunare generală cercuală a „Astei” de către directorul desp. Loc. Col. Lazar Gamber. Salută cu căldură pe toți participanții și dă cuvântul secretarului desp. păr. C. Dure, care în linia generale arată cum s'a înființat desp. și activitatea comitetului înființând agenturi în cadrul unor serbări culturale în comunele Mehadia, Iablanita, Eșelnița, Topleți, Domașneș și Cornea, înscriindu-se un număr însemnat de membri. Raportul se ia cu plăcere la cunoștință. Dl v.-președ. Dr. Șt. Pascu, notar public, îndeamnă membrii la activitate cât mai mănoasă și îndeosebi cu toții să participe la adunarea generală care în anul acesta se va ține pe teritoriul Banatului nostru la Timișoara.

Dl profesor universitar Traian Lalescu arată importanța asociației culturale „Astra” și meritele sale și concursul Asociației culturale bănățene prin înființarea de biblioteci la sate, înzestrarea școalelor cu cărți, tablouri și harte.

Preotul Coriolan Buracu își rostește discursul său despre meritele lui Șaguna la înființarea „Astei” și în susșirile sale extraordinare cu atâtea rezultate epocale nu numai pentru Transilvănenii ci pentru toți românii de pretutindenea.

Înv. director Ioan Terfaloagă arată în cuvinte bine simțite meritele lui Șaguna pentru înființarea de școale populare puse sub conducerea și scutul Bisnricii care a fost unica salvare a școlii în vremurile grele prin cari a trecut.

Părintele Gheorghe Tătucu arată importanța darurilor făcute de Biblioteca „G. I. Bibicescu” din Turnu-Severin, care a dăruit până acum în regiunea noastră 6 biblioteci și întreg inventarul și mobilierul cerând ca să se trimită o adresă de mulțumită atât instituției cât și marelui binefăcător.

În aplauzele publicului părintele Iosif Drăgoi își citește Oda dedicată dlui Bibicescu.

Serbarea să încheie cu apeluri de unirea frăţietate abandonând deosebirile politice cari pe o clipă ne ţin dezbinaţi.

Membrii „Astrei“ pot avea mângâierea deplină că în scurtul timp de când fiinţează aici în regiunea noastră a făcut progrese multumitoare, având darul a aduna la un loc pe cânturarii satelor noastre cu cei dela oraşe plugari şi muncitori adunaţi în jurul aceluiaşi drapel.

Serbarea populară a fost aşa de frumoasă încât vreme îndelungată nu va fi uitată.

Seara studenţii şi studentele din Mehadia au pre-dat piesele teatrale: „Conul Leonida faţă cu reacţiunea“, „Principesa Curcanilor“ şi „Arvinte şi Pepelea.“ Dşoarele Paraschiva Popescu, Cornelia Zarescu, Ana Feneşan, şi Ana Cinghiţa, elevii Eugen şi Mihail Feneşan şi Simeon Popescu au jucat spre mulţumirea deplină a tuturor fiind aclamaţi cu drag dimpreună cu stud. Liviu Drăgălina care a pre-dat 2 poezii din poetul nostru regret. Vlad Dela marina.

Serbarea s'a aranjat în beneficiul „Societ. Ortodoxe“ care în a doua zi de sf. Ilie a fiecărui an îşi ţine serbarea oficială pentru grădina de copii.

Rezultat moral excelent şi numai prejos a fost şi cel material. Biserica a încasat peste Lei 4.500. „Societatea Ortodoxă“ Lei 7.700. Sumă frumoasă de bani a încasat şi Societ. I. O. V. care prin delegaţii săi a participat la serbările Societăţilor surori.

Principesa Cantacuzino nu a putut participa la serbări fiind reţinută la lucrările clădirii mauzoleului şi punerea pietrii fundamentale la „Biserica Neamului“ dela Mărăşeşti.

* * *

Satul Mehadia împodobit cu atâtea reminiscenţe valoroase s'a împodobit cu opere noi devenind cu adevărat un centru cultural unde să munceşte cu sârguinţă şi cu rezultate eficace. Încă câteva zecimi de asemenea cetăţii la satele noastre şi neamul va face saltur, rodnice.

Corresp.

Instalare de preot în comuna Valeadieni.

Duminecă în 9/22 Iulie a. c. 1923 a fost instalat de preot în parohia din Valeadieni clericul Ioan Ivan fiu al acestei comune.

Actul instalării l-a îndeplinit cu o pompă măreaţă şeful tractului Prea On. Domn Protopresbiter Andrei Ghidiu în calitate de comisar consistorial cu asistenţa preoţilor Adrian Cioloca din Brebul, Gheorghe Sperlea Zăguzeni şi nou instalatul preot Ioan Ivan.

Cântările de strană le-au executat foarte frumos inv. local Floria Ivan, George Cătană inv. în Brebul, cântăreţii din Valeadieni precum şi studentul Teodor Roşca de pe cl. VIII de liceu, originar din Brebul.

Biserica era plină de credincioşi, bătrâni, bărbaţi, juni tineri.

Se începe sânta Liturgie, care decurge foarte frumos, mai ales când e săvârşită de mai mulţi preoţi.

Formele ei externe produc adevărată evlavie în inimile ascultătorilor. Nici o religiune nu are forme exterioare aşa frumoase, aşa impunătoare, aşa atrăgătoare, care se producă atâtea evlavie ca religia noastră ortodoxă, şi păcătoşi, de o mie de ori păcătoşi sunt toţi aceia cari părăsesc frumoasa noastră religie ortodoxă şi trec la alte moarte, fără nici câtă simţire evlavioasă, rătăcind din loc în loc ca o corabie fără catarg pe întinsul oceanului.

La priceasnă Dl protopresbiter însoţit de preoţii slujitori ies afară din altar la masa pusă înainte pe

care se află: sf. Evanghelie, crucea, potirul şi cheile bisericii, face cunoscut poporului venirea sa în comună; se cetesc literile arhierieşti, prin cari este încredinţat cu introducerea în parohie a preotului Ioan Ivan. Prin aceste litere arhierieşti se dau nou introdusului preot poveţe şi îndrumări, cum să-şi păstorească turma sa cuvântătoare cu alipire şi credinţă nestrămutată către maica noastră biserică ortodoxă, către patria noastră iubită şi către neamul nostru mult cercat.

După premergerea acestora începe şi Dl Protopresbiter cuvântarea sa rostită cu mult foc şi căldură a inimii dând preotului instalat sf. Evanghelie, sf. cruce şi sf. potir precum şi cheile sf. Biserici arătând şi însemnătatea lor simbolică şi dându-i multe şi preţioase înviaţiuni şi poveţe practice de bună purtare, îi îndeamnă se fie adevărat păstor al enoriaşilor săi.

Se întoarce apoi către popor şi prin cuvinte bune, calde, dela inimă izvorîte, îi îndeamnă se ţină cu sfinţenie la învăţăturile sf. noastre biserici, să fie creştini buni, luminaţi, să-şi primiască cu dragoste pe noul lor păstor sufletesc, să-l asculte, să-l cinstească şi iubiască şi să-i urmeze.

Cuvintele Dlui protopop spuse cu multă dragoste au fost bine simţite, au fost o ploaie de aur pe câmpiile pârjolite de arşiţa soarelui. Când oratorul a spus cuvintele: „Păstorule! iată turma ta!“ şi „turmă iată păstorul tău!“ s'a stărnit o furtună de: „Să trăiască!“ la adresa Prea Sfinţiei Sale Dlui Episcop, la adresa Dlui Protopop şi a nou instalatului preot Ioan Ivan.

După acestea urmează cuvântarea frumoasă a noului preot, carele prin cuvinte clare espune programul său de muncă viitoare în agrul Domnului îndeamnă credincioşii să-i dea ascultare, se cerceteze sf. biserică ca să audă cuvântul Domnului şi să 'l urmeze ca să fie fericiţi. Mulţameşte apoi Prea Sfinţiei Sale Domnului Episcop diecezan, Prea On. Domn Protopresbiter precum şi preoţilor slujitori, apoi întorcându-se cu faţa către altar şi ridicând ochii spre cer mulţameşte şi atotputernicului Dumnezeu pentru marele său dar, ce l-a revărsat asupra sa şi făcut vrednic de a fi slujitor al sf. altar şi propoveduitor al cuvântului darului său.

După finea sf. Liturghii poporul s'a îndepărtat cu bucurie şi mulţamit de cele auzite şi văzute.

George Cătană, inv.

Adunarea generală a Comunităţii de avere.

Miercuri în 26 Iuliu (8 August) a. c. s'a ţinut adunarea generală a Comunităţii de avere pentru alegerea noului preşedinte şi noului comitet. De preşedinte a fost ales dl deputat dietal Ilie Orzescu, directorul Şcoalei normale din loc, iar în comitet au fost aleşi următorii: vicepreşedinte părintele Pavel Magdescu, *membrii ordinari* dnii: Traian Lalescu prof. universitar; Dănilă Laitin profesor; Dimitrie Sgăvârdea asesor consistorial, Ioan Pepa protopresbiter; iar suplenţi dnii: Vasile Popovici preot, Teodor Şandru profesor, Pavel Jumanca învăţător şi Traian Călţun preot.

Seara Reuniunea română de cântări din Loc sub conducerea profesorului Bancea a dat o frumoasă serenadă nou alesului preşedinte, carele este tot odată şi preşedintele acestei Reuniuni, după care a urmat un banchet în sala cea mare a hotelului „Pomul verde“.

Să dea Dzeu, ca asupra Comunităţii de avere să se reverse o eră fericită o eră în care această instituţiune să prospereze, fiindcă dela prosperitatea ei atârna atâtea şi atâtea interese ale graniţei.

Ș T I R I

Onomastica Maiesteții Sale, Reginei Maria.

Sâmbătă în 22 Iulie v. (4 August n. s'a serbat și în orașul nostru cu fastul cuvenit onomastica Maiestății Sale iubitei noastre Suverano.

Din țara întreagă, cetățenii prezintă închinările lor înaintea Femeii adorate, care în întrecere cu soțul său ne-a arătat toată dragostea și ne-a dat pururea pildă neîntrecută de jertfă pentru mărirea țării și pentru fericirea neamului.

Femeea, care va trece în paginile de glorie ale istoriei naționale și-a găsit locul cel mai ales în inimile întregului neam Românesc, care i se închină și grăiește: Întru mulți ani!

Parastas. Miercuri în 26 Iuliu st. v. a. c. s'a celebrat în bis. Sf. Ioan din Loc, în cadre modeste un parastas pentru odihna sufletului regretatului Episcop Nicolae Popea. A asistat Prea Sfinția Sa domnul arhiepiscop Filaret Musta.

Plecarea familiei regale în străinătate. Vineri 3 August, Maiestățile Lor Regele și Regina au plecat cu un tren regal, în Iugoslavia, spre a face o vizită familiei regale iugoslave la Bled, reședința de vară din Slovenia. Regele nostru va sta acolo două săptămâni, iar Maestatea Sa Regina va sta numai câteva zile apoi își va continua călătoria în Franța, la băile din St. Lumair, unde se va întâlni cu sora M. Sale. Acolo M. Sa Regina Maria va sta câteva săptămâni spre a face cură.

Vizitarea minorităților. Secretariatul Ligei Națiunilor a trimis 4 membrii: pe Colban (norvegian), Hodin (francez), Ascarati (italian), și d-șoara Harris englezoaică, ca secretară, cari să cerceteze starea școlilor minoritare (ale Ungurilor și Sașilor) în țara noastră, să se informeze asupra chestiei ovreiești, cum și expropriearea moșiilor ungurești. Vizitatorii străini au avut în București o convorbire cu ministrul de școale Anghelescu, care le-a arătat starea școlilor ungare înainte de ocupația română și după unirea Ardealului cu România. Delegații au fost invitați la masă de Suveranii noștri.

Orfanul Amilcar Săndulescu, care la ziua Eroilor din anul acesta a ales, la Mărășești, sicriul „Eroul necunoscut”, zicând: Acesta este tatăl meu! — s'a înecat, în mare, la Techirghiol. Băiatul fusese trimis de școala militară din Craiova, la sanatoriu din Techirghiol. Aci s'a dus, cu încă un camarad, să se scalde în mare. La un moment dat valurile i-a târît la fund. Eievlul Florescu a scăpat, dar Săndulescu n'a mai putut fi găsit.

Congresul general ordinar al soc. culturale „Astra” din Sibiu, care se ține de obicei în ziua de 28 August (Sf. Maria), se va ține anul acesta la Timișoara.

Reuniunea economică județiană aranjează Duminecă în 6/19 August a. c. în Teregova o expoziție de vite. Cu acest prilej se va aranja și o expoziție a industriei de casă din cuprinsul plasei Teregova.

În aceeași zi se va constitui și despărțământul „Astrei”.

Președintele Statelor-Unite, Harding a încetat din viață.

Logodnă. Dșoara Mimi Popovici și dl locotenent Arbore dela Regimentul nostru de casă logodiți. Felicitări!

Congresul studenților universitari care urma să se țină în Cluj la 20 August și la care erau anunțați că vor lua cuvântul printre alte personalități culturale și

politice și d-ni prof. A. C. Cuza, Octavian Goga și prof. Cătuneanu, a fost oprit din partea guvernului. La congres se aștepta să ia parte peste 600 stud. între cari și o delegație de 8 stud. polonezi veniți să arate cum a decurs mișcarea stud. în Polonia.

A apărut: Ramuri, Drum Drept N-1 15 1 August 1923. — Anul al XVII-lea, cu cuprinsul următor: Între tineri de N. Iorga, Către steag (versuri) de Vobură Poiană, Zădarnic (versuri) de M. Condrea, Nădejdi risipite de G. Roiban, Marș funebru (versuri) de Alexandrina Fostin, O carte de I. Costantinescu-Delabaia, Steaua (versuri) de Dugeni Victor, Germanizare României de N. Iorga, Elegia a IX-a (vers trad.) de Virgil Temeșanu, Icoane de pe drumuri de V. T. Ce ni spune moartea (vers. trad.) de A. Nour, Oasa de I. Gr. Oprisan, Însemnări literare și artistice de N. I.

Nr. 1108—1923.

Convocare.

În înțelesul §-ului 23 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține la Timișoara, în zilele de 28 și 29 August n. 1923.

Programa adunării:

Marti, în 28 August 1923, la orele 11 a. m.

Sedința I., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțământelor.
3. Raportul general al comitetului central pe anul 1922.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) examinarea raportului general pe anul 1922.
 - b) cenzurarea socotelilor pe anul 1922 și a proiectului de buget pe anul 1924;
 - c) înscrierea membrilor noi.
5. Prezentarea eventualelor propuneri.

Mercuri, în 29 August, la orele 9 a. m.

Sedința II., cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general, și propunerile acestei comisiuni.
2. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea socotelilor și a proiectului de buget.
3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi.
4. Alegerea prezidentului, și a unui membru în comitetul central, în locul membrului Gavriil Precup, pe un period de doi ani (1923/24—1924/25).

Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii”, Sibiu, Strada Șaguna Nr. 6, cu 8 zile înainte de adunarea generală.

5. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale ordinare din anul 1924.

6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

7. Închiderea adunării generale.

După prânz la orele 4.

Sedința festivă a secțiilor științifice-literare

Sibiiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 4 August 1923.

Dr. Octavian Russu,
vice-președinte.

Romul Simu,
secretar.

Ad. Nr. 1108—1923.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința Onor. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, cari doresc a lua parte la adunarea generală, *ce se va ține la 28 și 29 August n. a. c.* (Sfânta-Mărie-mare), în orașul *Timișoara*, că biletele cu reducere de 75% pe C. F. R. le vor primi dela directorii despărțămintelor respective, unde vor avea să-și anunțe participarea în cel mai scurt timp.

Totodată Onor. membri sunt rugați a-și anunța de timpuriu participarea lor la această adunare *Dlui I. Petrovici, dir. regional al învățământului secundar și dir. desp. Asociațiunii în Timișoara*, pentruca să se poată lua măsurile necesare pentru încartiruire.

Fiindcă în înțelesul regulamentului au vot decisiv în adunarea generală numai membrii, cari și-au achitat taxele înainte de deschiderea adunării generale și sunt în posesiunea biletului de legitimare, domnii membri, cari vor participa la adunarea generală și cărora eventual le-ar lipsi numitul bilet, sunt invitați să-l reclame din vreme dela subscrișul birou (Sibiiu, strada Șaguna N. 6).

Sibiiu, în 4 August 1923.

Biroul „Asociațiunii“.

CONCURSE.

Nr. 2812 Sc ex 1923.

Din „Donațiunea reuniunii învățătorilor români dela școalele gr. or. române din dieceza Caransebeșului“ se vor acorda pentru anul școlar 1923/24 patru burse de câte 150 Lei la fii sau fiice de învățători sau învățătoare sau la orfani de ai acestora, de religiunea gr. or. română din dieceza Caransebeșului cari sunt avizați la ajutor și vor dovedi purtarea exemplară și calculi buni din studii la școale secundare, industriale, militare, având întâetate fii și fiicele membrilor Reuniunii donatoare.

Doritorii de a obține aceste burse au să substearnă Consistorului diecezan până la 15/28 August a. c. următoarele documente originale sau în copie autentice:

1. Estras de botez

2. Certificat școlar pe anul 1922/23

3. Atestat dela oficiul parohial prin care să se dovedească, că petentul sau petenta este fiu sau fiică de învățător sau învățătoare, de rel. ort. rom. din dieceza Caransebeșului și în fine

4. Atestat dela primăria comunală despre starea materială a părinților. Preferiți vor fii cei ce se inscriu la Institutul pedagogic diecezan din Loc.

Petițiunile intrate după termin sau neadjustate cu toate documentele înșirate mai sus nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 17/30 Iulie 1923.

2—3

Filaret Musta

Arhiereu Vicariu episcopesc.

Nr. 1846 Sc ex 1923.

Pentru ocuparea postului de *profesor catihet* la catedra de Religiunea ort. rom. înființată pe lângă școala reală, civilă de fete din *Recița-Montană* prin rezoluțiunea Ministeriului Instrucțiunii publice Directoratul General Cluj dđto 21 Octombrie 1922 Nr. 27803—1922/IV se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

În privința emolumentelor împreună cu această catedră se obsearvă, că în senzul alin. II punct. 2 capitol 2 al Decisiunii ministeriale, privitoare la Instrucțiunea religioasă în școlile statului din Transilvania de sub Nr. 68193, publicată în Monitorul oficial Nr. 88 din 24 Iuliu 1921 și în Buletinul oficial Nr. 2 din 15 August 1921, — titularul acestei catedre este a se considera ca aparținător corpului didactic dela școala reală și deci va fi salarizat în conformitate cu instrucțiunile de salarizare ale profesorilor de școli reale.

Doritorii de a ocupa această catedră își vor înainta în termenul prescriș cererile Consistoriului ort. rom. din Caransebeș adjustate cu următoarele documente:

a) Estras de botez

b) Atestat de maturitate

c) Absolutoriu teologic sau diploma de profesor-catihet estradată de Universitatea din Cluj

d) Atestate de serviciu

e) Curriculum vitae.

Cererile intrate după expirarea termenului prescriș nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 17/30 Iuliu 1923.

2—3

Filaret Musta

Arhiereu Vicariu episcopesc.

Nr. 3036 Sc ex 1923.

Pentru întregirea *catedrei de limba și Literatura română* dela școala normală confesională ort. rom. din Caransebeș, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreună cu această catedră sunt cele prevăzute de legile din vigoare, referitoare la salarizarea profesorilor dela școalele similare ale Statului.

Recurenții își vor înainta în termenul arătat Consistoriului eparhial din Caransebeș cererile lor adjustate cu următoarele documente:

a) Estras de botez

b) Atestat de maturitate

c) Diploma de profesor din care să se vadă că au cvalificația recerută pentru această catedră

d) Eventuale atestate de serviciu.

Cererile întrate după termen sau neadjustate cu documentele recerute, nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 17/30 Iuliu 1923.

2—3

Filaret Musta
Arhiereu Vicariu episcopesc.

Preferiți vor fi cei ce vor putea dovedi, că sunt înrudiți cu fundatorul, apoi cei ce se înscriu la Institutul pedagogic diecezan din Loc.

Petițiunile întrate după termen, nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 17/30 Iuliu 1923.

2—3

Filaret Musta
Arhiereu Vicariu episcopesc.

Nr. 2809 Sc ex 1923.

Pentru conferința a doua burse de câte 250 Lei din „Fundatiunea C. Tismănariu“ se escrie concurs cu termen de 15/28 August a. c. Petenții au să dovedească cu acte autentice, că.

1. Sunt români de religiunea ort. rom. și aparțin deceziei noastre:

2. Sunt lipsiți de mijloace;

3. Au terminat cu succes anul școlar 1922/23.

La acordarea ccestor burse vor fi considerăți în prima linie cei îndurați cu fundatorul.

Petițiunile întrate după termen nu se iau în cosiderare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 17/30 Iuliu 1923.

2—3

Filaret Musta
Arhiereu Vicariu episcopesc.

Nr. 2810 Sc ex 1923.

Pentru conferirea unei burse de 200 Lei pe anul școlar 1923/24 din „Fundatiunea C. Nicolaeviciu“ se escrie concurs cu termenul de 15/28 August a. c. Doritorii de a obține această bursă au să dovedească cu documente autentice, că

1. Sunt români de religiunea ort. rom. și aparțin eparhiei noastre

2. Sunt lipsiți de mijloace

3. Au absolvat cu succes anul școlar espirat și au purtare bună. 2—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Ven. Cons. diecezan ort. rom. din Caransebeș No. 2624 E. ex 1923 se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea bis. ort. române din comuna Rudăria, protopresbiteratul Mehadia jud. Caraș-Severin plasa Bozovici cu prețul de exclamare 236.769 Lei 78 bani. Licitațiunea se va ținea *Vineri la 31 August st. n. 1923 la 2 ore p. m. în localul școlai primare din Rudăria.* Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare să se presinte în ziua și ora numită la locul destinat și să depună vadiul de 10% din prețul de exclamare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Întreprinzătorul va avea să supoarte spesele avute cu planul respective cu specificațiunea de măsuri și spese în sumă de 310 Lei, apoi spesele pentru contract și timbre, nu are însă dreptul de a pretinde diurne sau spese de călătorie.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a preferi pe acel maestru întreprinzător, în care are mai multă încredere și este mai cvalificat.

Contractul încheiat, pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericască numai după aprobarea Ven. Cons. diecezan.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese, precum și condițiunile de licitație, se pot vedea în ori care zi la Oficiul parohial din Rudăria.

Rudăria la 23 Iulie 1923.

Pentru com. par. ort. român

Olimpius Radulea
președintele com. par.

Aduc la cunoștința On. Public, că mi-am deschis în **CARANSEBEȘ, Strada Ovid No. 583.**

**UN ATELIER PENTRU
PICTURI BISERICESTI,
TOT FELUL DE ICOANE, PRAPURI,
RAPIZI ȘI ORICE MOBILE BISERICESTI**

Primesc comande de **ORICE MOBILE DE CASĂ,**
cu motive Naționale Române.

IOAN BALEANU, pictor.

„MUNTEANA“ casă de păstrare societate pe acții în CORNEREVA.**Convocare.**

Domnii acționari ai casei de păstrare societate pe acții „Munteana“ din Cornereva, sunt invitați la

a XVIII-a adunare generală ordinară

care se va ține Mercuri în 22 August a. c. la ora 2 p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Bilanțul anual, raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, darea absolutului.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Modificarea statutelor.
5. Alegerea direcțiunii și comitetului.
6. Urcarea capitalului social.
7. Propuneri, întrate conform statutelor.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari, care doresc a participa la această adunare generală, sunt rugați — în sensul statutelor — să-și depună acțiunile la casa institutului sau la vreunul din institutele membre la „Solidaritatea“.

CONTUL BILANȚ

1 Iulie 1922—30 Iunie 1923.

ACTIVE			PASIVE		
Casa în număr		48974.76	Capital societar		75000 —
Cambii de bancă		465751 —	Fond de rezervă		30000 —
Bon la Bănci		1246.50	„ „ „ special		2692.30
Efecte proprii		33610 —	Depuneri spre fructificare		682126.15
Anticipațiuni		27000 —	Dividende neridicate		2720.85
Cereale și mărfuri		294784.80	Dare anticipată		12406.35
			Creditori		26912.08
			Interese transitoare		20205 —
			Profit curat		19304.33
		871367.06			871367.06

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

DEBIT			CREDIT		
Interese după depuneri	32598.82		Interese de cambii	36237.55	
„ de concurent	828.26	33427.08	„ „ efecte	660.50	36898.05
Dări și impozite	13128.53		Proviziuni		22770.63
Dare după int. de depuneri	1274.37	14402.90	Câștig la cereale și mărfuri		32983.50
Salarii	10970 —				
Spese	6268.37				
Chirie	2400 —	19638.37			
Amort. din mobilar la brânzărie		5879.50			
Profit curat		19304.33			
		92652.18			92652.18

Ioan Grozăvescu m. p.
dir. executiv.

Cornereva, la 30 Iunie 1923.

Gheorghe Belcota m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dominic Rațiu m. p.
președinte.

Petru Fotoc m. p.

Gheorghe Armaș m. p.

Grigore Vasilescu m. p.

Nestor Cernescu m. p.

Subsemnatul comitet, am examinat contul prezent și l'am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate în bună regulă.

Cornereva, la 10 Iulie 1923.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Virgil Nemoianu m. p.
președinte.

Ion Rădulescu m. p.

Iosif Drăgoi m. p.

Simeon Ion m. p.

Liviu N. Grozăvescu m. p.

Petru Belcota m. p.

Revăzut: Crainicescu m. p.
revizor expert al „Solidarității“.